

2025 წლის ერთიანი ეროვნული საგამოცდო პროგრამა

ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

საკითხთა ჩამონათვალი:

I. ქართული ენა

1. ლექსიკოლოგია	სიტყვა, მისი პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობა; სიტყვის მნიშვნელობის ცვლა: გაფართოება და დავიწროება; სინონიმები, ომონიმები, ანტონიმები, პარონიმები, დიალექტიზმები, არქაიზმები, ნეოლოგიზმები, ნასესხები სიტყვები, ბარბარიზმები; სიტყვათა მყარი შეხამებანი; წარმოქმნილი და ძირეული სიტყვები; მარტივი და რთული სიტყვები; სიტყვათა შემოკლებით შეერთება; შემოკლებული დაწერა.
2. სტილისტიკა	სტილის რაობა; ფუნქციური სტილისტიკა; ლექსიკური სტილისტიკა; სიტყვათა შერჩევა მნიშვნელობის მიხედვით; პარონიმები, ევფემიზმები, თავაზიანობის გამომხატველი სიტყვები; სტილისტური ხარვეზები: ტავტოლოგია, კალკი, ატროფია (სიტყვის გამოყენება არაზუსტი მნიშვნელობით).
3. მორფოლოგია	მეტყველების ნაწილები: არსებითი სახელი, ჯგუფები შინაარსის მიხედვით, საზოგადო და საკუთარ სახელთა ბრუნება; ზედსართავი სახელი, ზედსართავი სახელის ხარისხის ფორმები, ზედსართავ სახელთა ბრუნება დამოუკიდებლად და არსებით სახელთან ერთად; არსებითი სახელი მსაზღვრედად; რიცხვითი სახელი, რიცხვითი სახელების ჯგუფები, რიცხვითი სახელების ბრუნება; ნაცვალსახელი, ნაცვალსახელთა ჯგუფები, ნაცვალსახელთა ბრუნება; ზმნა, ზმნის პირი და რიცხვი, ზმნისწინი, დრო, ასპექტი, კილო, გარდამავლობა, მწკრივები და სერიები, გვარი, ქცევა, კონტაქტი; სახელზმნა; ზმნიზედა; თანდებული; კავშირი; ნაწილაკი; შორისდებული.
4. სინტაქსი	წინადადება; სინტაქსური წყვილები, სინტაქსური ურთიერთობის სახეები; წინადადების სახეები შინაარსის მიხედვით; წინადადების წევრები; ქვემდებარისა და შემასმენლის ურთიერთობა რიცხვის მიხედვით; წინადადების სახეები აგებულების მიხედვით; მარტივი წინადადების სახეები; შერწყმული წინადადება, ერთგვარ წევრთა შეერთება; განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები; რთული წინადადება, რთული თანწყობილი წინადადება, რთული ქვეწყობილი წინადადება, რთული ქვეწყობილი წინადადების გადაკეთება მარტივად და მარტივი წინადადებებისა – რთულ ქვეწყობილად; პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი.
5. პუნქტუაცია	სასვენი ნიშნები; სასვენ ნიშანთა ხმარების წესები.

II. ქართული ლიტერატურა

<p>1. მხატვრული ტექსტის ანალიზისათვის აუცილებელი ლიტერატურათმცოდნეობითი ტერმინები</p>	<p>დრამა, ეპოსი, ლირიკა; პოეზია, პროზა; ანდაზა, აფორიზმი, ბიოგრაფია, ელეგია, თქმულება, იგაგ-არაკი, კომედია, ლეგენდა, ლექსი, მემუარი, მითი, მოთხრობა, მუსამბაზი, ნოველა, პიესა, პოემა, პუბლიცისტიკა, რომანი, სონეტი, ტრაგედია, ტრიოლეტი, შაირი; აბზაცი, ეპიგრაფი, ეპილოგი, თემა, იდეა, კომპოზიცია, პროლოგი, რითმა, რიტმი, სიუჟეტი, სტროფი, ტაეპი, ფაბულა, ფინალი; დიალოგი, მონოლოგი, პერიფრაზი, ციტატა; ლირიკული გმირი, პეი-ზაჟი, პერსონაჟი, პორტრეტი; ალეგორია, ალიტერაცია, ალუზია, გაპროვინება, გროტესკი, ეპითეტი, ირონია, იუმორი, მეტაფორა, მოტივი, სარკაზმი, სატირა, ტროპი, შედარება, ხატოვანი თქმა, ჰიპერბოლა; მხატვრული ენა, მხატვრული სახე.</p>
<p>2. ლიტერატურული პროცესის ძირითადი ეტაპები</p>	<p>სასულიერო მწერლობა, კლასიკური ხანის მწერლობა, აღორძინების ხანის მწერლობა, რომანტიზმი, რეალიზმი, მოდერნიზმი, პოსტმოდერნიზმი.</p>
<p>3. იაკობ ხუცესი</p>	<p>„შუშანიკის წამება“ (სასკოლო შემოკლებული ვარიანტი).</p>
<p>4. იოვანე საბანისძე</p>	<p>„აბო თბილელის წამება“ (სასკოლო შემოკლებული ვარიანტი).</p>
<p>5. გიორგი მერჩულე</p>	<p>„გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება“ (სასკოლო შემოკლებული ვარიანტი).</p>
<p>6. შოთა რუსთველი</p>	<p>„ვეფხისტყაოსანი“ („ვეფხისტყაოსნის“ სასკოლო გამოცემა ნ. ნათაძისა): „დასაწყისიდან“ „ტარიელის თათბირამდე“, „დასასრული“.</p>
<p>7. სულხან-საბა ორბელიანი</p>	<p>„სიბრძნე-სიცრუისა“: ლეონის თავგადასავალი.</p>
<p>8. დავით გურამიშვილი</p>	<p>„დავითიანი“: „ქართლის ჭირი“.</p>
<p>9. გრიგოლ ორბელიანი</p>	<p>„თამარ მეფის სახე ბეთანიის ეკლესიაში“.</p>
<p>10. ნიკოლოზ ბარათაშვილი</p>	<p>ლექსები: „მერანი“, „ფიქრნი მტკვრის პირას“, „შემოღამება მთაწმინდაზედ“, პოემა „ბედი ქართლისა“.</p>
<p>11. ილია ჭავჭავაძე</p>	<p>მოთხრობები: „კაცია-ადამიანი?“, „მგზავრის წერილები“, „ოთარაანთ ქვრივი“; სტატია „რა გითხრათ? რით გაგახართ?“</p>
<p>12. აკაკი წერეთელი</p>	<p>ლექსი „განთიადი“; პოემები: „თორნიკე ერისთავი“, „გამზრდელი“.</p>
<p>13. ვაჟა-ფშაველა</p>	<p>ლექსები: „ჩემი ვედრება“, „კაი ყმა“, პოემები: „ალუდა ქეთელაური“, „სტუმარ-მასპინძელი“; მოთხრობა.</p>

14. დავით კლდიაშვილი	მოთხრობა „სამანიშვილის დედინაცვალი“.
15. ნიკო ლორთქიფანიძე	მოთხრობა „შელოცვა რადიოთი“.
16. კონსტანტინე გამსახურდია	რომანი „დიდოსტატის მარჯვენა“.
17. მიხეილ ჯავახიშვილი	რომანი „ჯაყოს ხიზნები“.
18. გალაკტიონ ტაბიძე	ლექსები: „ქებათა ქება ნიკორწმინდას“, „თოვლი“, „მე და ღამე“, „მთაწმინდის მთვარე“, „სილაჟვარდე ანუ ვარდი სილაში“, „შერიგება“.
19. ტიცვიან ტაბიძე	ლექსები: „ლექსი მეწყერი“, „ანანურთან“.
20. გიორგი ლეონიძე	ლექსი „ეივხალის პაემანი“.
21. გურამ რჩეულიშვილი	მოთხრობა „ალავერდობა“.
22. ანა კალანდაძე	ლექსი „ვაჟაო, დილის მზის სხივო...“.
23. ჯემალ ქარჩხაძე	მოთხრობა „იგი“.
24. გურამ დოჩანაშვილი	მოთხრობა „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა“.